

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 24. maj 2012
Dok.: 435065

UDKAST TIL TALE
til justitsministeren til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål A, B
og C fra Folketingets Grønlandsudvalg tirsdag den 29. maj 2012.

Spørgsmål A:

”Ministeren bedes redegøre for, hvad ministeren konkret agter at gøre for at forbedre uddannelsen for de ansatte i de åbne anstalter på Grønland, således at uddannelsen for grønlandske anstaltsbetjente i højere grad svarer til uddannelsen for danske fængsels- og anstaltsbetjente, og således at de er bedre kvalificeret til at varetage de opgaver de møder i de åbne anstalter. Samtidig bedes ministeren redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage for at forbedre lønforholdene for de grønlandske anstaltsbetjente og medhjælpere, således at deres lønforhold i højere grad svarer til lønforhold for danske anstalts- og fængselsbetjente og medhjælpere.”

Spørgsmål B:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre en høj faglig kapacitetsopbygnings- og forberedelsesproces frem mod åbningen af den kommende lukkede anstalt i Nuuk både i forhold til de ansattes faglige kompetencer, den nødvendige personalekapacitet, samt de indsattes behandlingsmæssige og beskæftigelsesmæssige forhold, således at disse forhold mindst svarer til de nuværende forhold ved Anstalten ved Herstedvester.”

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål C:

”Hvad vil ministeren konkret gøre for at sikre anstalterne i Grønland en standard, der svarer til standarden på anstalter i Danmark, sådan som betænkningen til selvstyreloven foreskriver at sagsområder løbende skal sikres af staten, jf. Grønlandsk Dansk Selvstyrekommissions betænkning kapitel 6, afsnit 4?”

1. De tre samrådsspørgsmål, som jeg har fået lejlighed til at besvare i dag, handler overordnet set om forholdene i de grønlandske anstalter, herunder særligt de grønlandske anstaltsbetjentes uddannelse og lønforhold, den kommende anstalt i Nuuk samt afsoningsforholdene i de grønlandske anstalter.

2. **[De grønlandske anstaltsbetjentes uddannelse]**

Jeg vil starte med at redegøre for den del af samrådsspørgsmål A, der handler om uddannelse af de grønlandske anstaltsbetjente. Medarbejderne i kriminalforsorgen varetager en vigtig samfundsopgave og er båret af et stort engagement for bl.a. at få resocialiseret de indsatte. Netop derfor finder jeg det meget vigtigt, at medarbejderne både teoretisk og praktisk er rustet til at varetage denne opgave.

I min optik skal medarbejderne i kriminalforsorgen kunne møde på arbejde med en sikker viden om, at de har den fornødne uddannelse til at kunne udføre de opgaver, som de måtte blive stillet overfor. Det gælder både de danske fængselsbetjente og de grønlandske anstaltsbetjente.

Både ansættelsesvilkår, uddannelse og lønforhold for grønlandske anstaltsbetjente adskiller sig fra de vilkår, som gælder for danske fængselsbetjente. Dette er begrundet i de faktiske forhold og behov i Grønland.

Det er derfor ikke muligt at foretage en direkte sammenligning mellem forholdene for de grønlandske anstaltsbetjente og de danske fængselsbetjente. Man bliver nødt til at inddrage de lokale forhold, når man taler om de grønlandske anstaltsbetjente.

3. Uddannelsen af de grønlandske anstaltsbetjente varetages af Kriminalforsorgens Uddannelsescenter som en særlig uddannelse for det grønlandske personale. Uddannelsen varer 2 år og består af både teori og praksis, hvor teorien samlet set udgør 10 uger. Praktikforløbene afvikles dels i de grønlandske anstalter og dels i Anstalten ved Herstedvester i 2 måneder.

Alle anstaltsbetjente får tildelt en fast praktikvejleder under hele uddannelsesforløbet. Praktikvejlederen skal hjælpe betjentene med at få tilegnet de færdigheder, der forventes af en anstaltsbetjent. Denne ordning

er med til at højne kvaliteten af uddannelsen i de perioder, hvor betjentene er i praktik. Ordningen sikrer også, at betjentene får omsat den teoretiske viden, de har tilegnet sig, til praksis.

Den danske uddannelse af fængselsbetjente ser lidt anderledes ud. Uddannelsen varer 3 år. Teorien udgør samlet set 41 uger, hvor 8 ugers virksomhedsforlagt uddannelse og 3 ugers afsluttende prøve er inkluderet. Praktikforløbene afvikles ved Kriminalforsorgens fængsler i Danmark.

4. Kriminalforsorgen gør løbende en stor indsats for at tilpasse både den danske og den grønlandske uddannelse til de faktiske forhold og behov. Og som jeg allerede har nævnt, er der vægtige forhold, der begrunder, at den grønlandske uddannelse er opbygget, som den er og således ikke svarer til den danske. Det skal jo naturligvis være sådan, at den grønlandske uddannelse tilpasses de faktiske forhold i Grønland.

Som eksempel er der i Danmark – ud over de åbne fængsler – 5 store lukkede fængsler og en række arresthuse. Alle fængselsbetjente i Danmark skal uddannes til at håndtere de sikkerhedsmæssige opgaver i alle institutionstyper. Tilsvarende gør sig som bekendt ikke gældende med de nuværende anstalter i Grønland.

Et andet forhold, der har indflydelse på tilrettelæggelsen af den grønlandske uddannelse, er de store geografiske afstande. Afvikling af skoleophold er vanskeligere i Grønland end i Danmark, ligesom transportudgifterne på ingen måde kan sammenlignes med de danske.

Herudover gælder særligt for Grønland, at der er en tendens til større udskiftning af personale på de grønlandske arbejdspladser end på de danske arbejdspladser, og det kan være vanskeligt at rekruttere egnet personale.

5. På grund af vanskeligheder med at få besat ledige stillinger som anstaltsbetjent har kriminalforsorgen i Grønland i en lang årrække anvendt de såkaldte medhjælpere. Medhjælperne er ikke fængselsfagligt uddannet personale, og de må derfor ikke lave selvstændigt sikkerhedsarbejde og sagsbehandling. Brugen af medhjælpere har været en nødvendighed,

idet anstaltnernes personalebehov ikke har kunnet dækkes på anden måde.

Jeg ser positivt på anvendelsen af medhjælpere i de grønlandske anstalter, idet brugen af disse er med til at rekruttere kommende anstaltsbetjente. Størstedelen af de tilknyttede medhjælpere overvejer nemlig at søge ind på uddannelsen til anstaltsbetjent, hvilket kommer til udtryk ved, at ca. 75 % af de prøveansatte anstaltsbetjente tidligere har været ansat som medhjælpere. Efter min overbevisning er dette også med til at mindske risikoen for frafald på uddannelsen.

6. Man skal naturligvis altid være opmærksom på, om uddannelsen kan gøres bedre. Derfor er jeg tilfreds med, at direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland er i dialog med Kriminalforsorgens Uddannelsescenter om behovet for at revidere uddannelsen til anstaltsbetjent.

Der pågår for tiden drøftelser om, hvorvidt der er behov for en indholdsmæssig tilpasning af uddannelsen, og om hvorvidt uddannelsen bør forlænges. Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at man i den forbindelse skeler til indholdet i den danske uddannelse til fængselsbetjent, dog under hensyntagen til de særlige grønlandske forhold.

Der er også aktuelle overvejelser om kompetenceudvikling af praktikvejlederne, herunder om der skal stilles krav om en egentlig praktikvejlederuddannelse, således at denne uddannelsesdel optimeres yderligere. Det forventes også at kunne bidrage positivt til uddannelsen af anstaltsbetjente.

For så vidt angår kompetenceudvikling af det allerede uddannede personale, er der i forbindelse med ikrafttrædelsen af den nye grønlandske kriminallov og retsplejelov gennemført en efteruddannelse for det uniformerede personale i Grønland, så de blev rustet til at anvende de nye regler.

Samlet set er det min overbevisning, at kriminalforsorgen gør et godt stykke arbejde for at uddanne det uniformerede personale i Grønland, og jeg har stor tiltro til, at kriminalforsorgen sikrer, at anstaltsbetjentene modtager den fornødne uddannelse.

Om et eventuelt behov for tilpasning af uddannelsen har jeg noteret mig, at dette allerede er under overvejelse i kriminalforsorgen.

7. [De grønlandske anstaltsbetjentes lønforhold]

Jeg vil nu overgå til anden del af samrådsspørgsmål A, der drejer sig om lønforholdene for de grønlandske anstaltsbetjente og medhjælpere. Dette er naturligvis et relevant spørgsmål, idet lønforholdene har betydning for mulighederne for rekruttering og fastholdelse af medarbejderne i den grønlandske kriminalforsorg.

Lønvedtægterne for de grønlandske anstaltsbetjente fastlægges ved aftale mellem Finansministeriet og Centralorganisationernes Fællesudvalg for statens tjenestemænd i Grønland.

Der har således hidtil kun været begrænset mulighed for lokal udmøntning af lønforbedringer. Den gældende aftale havde virkning indtil 31. marts 2012, og spørgsmålet om indgåelse af en ny aftale henhører under Finansministeriet.

Konkret kan jeg dog oplyse, at de fastansatte anstaltsbetjente med virkning fra 1. april 2011 blev hævet til en højere lønramme.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at man både ved de centrale og eventuelle lokale forhandlinger om lønforbedringer nøje overvejer, hvorledes midlerne skal udmøntes. I den forbindelse står hensynet til rekruttering og fastholdelse af anstaltsbetjente højt på dagsordenen, således at lønniveauet for anstaltsbetjentene, i den udstrækning det er muligt, medvirker positivt hertil. Dette hensyn har jeg bedt Kriminalforsorgen om fortsat at have fokus på.

Jeg kan tilføje, at de danske fængselsbetjente med virkning fra den 1. januar 2012 er overgået til et nyt lønsystem. Det er også af den grund ikke muligt at foretage en direkte sammenligning med de danske fængselsbetjentes lønninger.

Tilsvarende vil jeg gøre opmærksom på, at der ikke i Danmark anvendes medhjælpere. En sammenligning af disses lønforhold er derfor ikke mulig.

Jeg vil i øvrigt henvise til den besvarelse af spørgsmål nr. 42 og 43, som Grønlandsudvalget har modtaget forud for samrådet, hvor der er redegjort nærmere for spørgsmålet om uddannelse og løn.

8. [Den kommende anstalt i Nuuk]

Jeg vil nu tage fat på samrådsspørgsmål B – nemlig den kommende anstalt i Nuuk. Det ligger regeringen meget på sinde, at der i overensstemmelse med beslutningen på finansloven for 2010 og intentionerne i kriminalloven og dens forarbejder bygges en ny og mere tidssvarende anstalt i Nuuk.

Af forskellige grunde er byggeprocessen beklageligvis blevet forsinket. Anstalten forventes nu at være klar til brug i 2017.

Men selv om anstalten først forventes klar til brug om 5 år, så er arbejdet med at forberede ibrugtagningen af den nye anstalt tilrettelagt og igangsat.

For at sikre den fornødne fremdrift i processen blev der i sommeren 2011 nedsat en koordinationsgruppe med repræsentanter fra Grønlands Selvstyre, Nuuk Kommune, direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland samt Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Koordinationsgruppen skal sikre, at der sker den fornødne koordinering og information om forhold af fælles interesse vedrørende etablering og drift af en ny lukket anstalt i Nuuk. Koordinationsgruppen skal også drøfte spørgsmål om placering af anstalten og etablering af den fornødne infrastruktur.

Koordinationsgruppen har også til opgave at drøfte en række forhold af central betydning for anstaltens drift.

Det drejer sig dels om personalemæssige forhold, så som boligforhold og personalesammensætningen i anstalten.

Det drejer sig også om uddannelse af personale, herunder om det vil være hensigtsmæssigt at etablere en særlig sundhedsassistentlinje i Grønland for behandling af de forvaringsdømte. Det er jo som bekendt forudsat, at der i den nye anstalt skal etableres 20 lukkede pladser til

anbringelse af forvaringsdømte, som hidtil har været anbragt i Anstalten ved Herstedvester.

Gruppen skal også drøfte spørgsmål i relation til behandling, beskæftigelse, undervisning og sundhed for de forvaringsdømte.

Endelig har koordinationsgruppen til opgave at drøfte den kommende anstalts samspil og samarbejde med borgere og myndigheder i det omgivende samfund.

Jeg vil gerne understrege, at jeg har stor tiltro til kriminalforsorgens arbejde med at sikre de bedst mulige forhold i den kommende anstalt i Nuuk.

9. [Afsoningsforholdene i de grønlandske anstalter]

Det sidste samrådsspørgsmål C drejer sig om afsoningsforholdene i de grønlandske anstalter. I udvalgets spørgsmål henvises der til kapitel 6, afsnit 4, i Grønlandsk Dansk Selvstyrekommissions betænkning.

Det pågældende afsnit omhandler forudsætninger og principper, der lægges til grund for en kommende ordning mellem de grønlandske myndigheder og staten.

Følgende fremgår bl.a. af betænkningens afsnit 4, og jeg citerer:

Det er endvidere forudsat, at staten løbende og frem til selvstyrets overtagelse af et sagsområde sikrer en standard i Grønland på det pågældende sagsområde, som svarer til standarden i Danmark med de særlige afvigelser, der kan begrundes i grønlandske forhold.

Citat slut.

Det følger af det anførte, at standarden i Danmark og Grønland ikke nødvendigvis skal være ens, men at forskelle som følge af de grønlandske forhold kan være velbegrundede.

På kriminalforsorgens område er der da også betydelige forskelle mellem Danmark og Grønland. Som eksempel kan nævnes, at der i Dan-

mark er 5 store lukkede fængsler, som ikke findes tilsvarende i Grønland.

10. Når det er sagt, skal jeg da være den første til at erkende, at der skal ske en forbedring af forholdene i de grønlandske anstalter.

Derfor er jeg også glad for, at jeg i dag får lejlighed til over for Grønlandsudvalget at gøre opmærksom på, at der i disse år pågår et større arbejde i Kriminalforsorgen i Grønland med at forbedre forholdene i de grønlandske anstalter.

Der er bl.a. sket en udbygning af de indsattes beskæftigelsesmæssige og uddannelsesmæssige muligheder. Kriminalforsorgen har ansat pædagogiske assistenter og timelærere, ligesom der arbejdes på at etablere fjernundervisning via web-kamera.

I Anstalten i Ilulissat [*udtales Ilulisæt*] er der etableret en særlig beskæftigelsesbarak, og i Anstalten i Sisimiut er der indrettet et værksted til de indsatte. I Anstalten i Nuuk er man i gang med at etablere en særlig beskæftigelsesbarak til de indsatte.

På nuværende tidspunkt er der påbegyndt misbrugsbehandling i Anstalten i Aasiaat [*udtales Asiat*], og fra august 2012 forventes det, at der vil være iværksat tilbud om misbrugsbehandling i alle grønlandske anstalter.

Som I forstår, sker der noget på både det beskæftigelses-, undervisnings- og behandlingsmæssige område.

11. Der arbejdes også på at forbedre forholdene for de kvindelige indsatte. Der er allerede etableret en separat kvindeafdeling i Anstalten i Ilulissat, ligesom arbejdet med etablering af en kvindeafdeling i Anstalten i Nuuk med 6 pladser er påbegyndt og forventes afsluttet i løbet af 1-2 måneder.

Der er i december 2011 åbnet en helt ny anstalt i Østgrønland med plads til 15 indsatte. Der er også planer om at udvide anstalterne i Sydgrønland (Qaqortoq) og Vestgrønland med 5 henholdsvis 10 pladser.

Jeg ser meget frem til åbningen af den nye anstalt i Nuuk, som hele vejen igennem – også med hensyn til sikkerhed – vil blive indrettet, så den er i overensstemmelse med kravene og intentionerne i den grønlandske kriminallov.

Det er også vigtigt at nævne, at der siden 2010 for Kriminalforsorgen i Grønland som helhed er blevet uddannet et større antal nye anstaltsbetjente. Dette har ifølge kriminalforsorgen samlet medvirket til en væsentlig styrkelse af det faglige niveau, hvilket bl.a. kommer til udtryk i forbindelse med anstaltspersonalets daglige omgang med de indsatte.

Der er således allerede iværksat en række ændringer med henblik på at forbedre forholdene i de grønlandske anstalter. Og jeg ved, at kriminalforsorgen er meget opmærksom på denne opgave og vil arbejde ihærdigt i de kommende måneder og år på at udbygge og fastholde de iværksatte initiativer, således at man sikrer en varig forbedring af forholdene i de grønlandske anstalter.

12. Endelig vil jeg nævne, at der er igangsat et større udredningsarbejde på kriminalforsorgens område, hvor formålet bl.a. er at undersøge hvordan kapacitetssituationen håndteres i de kommende år. I dette arbejde indgår også kapacitets- og belægssituationen i Grønland.

Udredningsarbejdet vil skulle danne grundlag for, at aftaleparterne i forbindelse med finanslovsforhandlingerne for 2013 kan drøfte en langtidsholdbar løsning for kriminalforsorgen, herunder også for kapacitetssituationen i Grønland.